

OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIENÍ DLA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ
DO ZADANIA Z ZAKRESU ZASAD WYKONYWANIA
ZAWODU LUB ZASAD ETYKI

(EGZAMIN ADWOKACKI – 13 MAJA 2022 r.)

Przy rozwiązaniu zadania egzaminacyjnego zastosowanie znajdują:

1. Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2020 r. poz.1651 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 2052).
2. Zbiór Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej - dalej jako „KEA”) - Obwieszczenie Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 1 lipca 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeksu Etyki Adwokackiej).

Zdaniem zespołu do przygotowania zadań na egzamin adwokacki, w sporządzonej opinii prawnej zdający, mając na względzie interes publiczny, powinien ocenić zachowanie adwokata Józefa Nowaka z punktu widzenia obowiązujących zasad wykonywania zawodu adwokata i zasad etyki i wskazać ich ewentualne naruszenia, zwracając przy tym uwagę na następujące kwestie:

1. Świadczenie pomocy prawnej przez adwokata, w okresie zawieszenia w wykonywaniu czynności zawodowych, stanowi przewinienie dyscyplinarne z art. 80 ustawy – Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 ust. 3 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu. Z treści art. 4d ust. 1 ustawy – Prawo o adwokaturze wynika, że adwokat zawieszony w wykonywaniu czynności zawodowych nie może występować przed sądami lub organami państwowymi i samorządowymi, a w okresie zawieszenia adwokat może jedynie wykonywać inne czynności, na które uzyskał zezwolenie dziekana. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 2004 r. (sygn. akt IV CK 636/03, LEX nr 1620380): „Należyte umocowanie pełnomocnika i jego zdolność do reprezentowania strony w procesie sądowym, musi występować przez cały czas, a nie jedynie w chwili udzielenia pełnomocnictwa. Nie może być uważana za umocowaną do reprezentowania strony przed Sądem osoba, która wprawdzie w chwili udzielenia pełnomocnictwa spełniała wymagania z art. 87 k.p.c., ale następnie, w toku toczącego się procesu, utraciła je.” Adwokat Józef Nowak podejmując się czynności zawodowych w zakresie reprezentacji przed Sądem

w okresie zawieszenia w ich wykonywaniu, wykazał rażące lekceważenie dla decyzji organów samorządowych, jego zachowanie spowodowało możliwość negatywnych skutków procesowych dla stron postępowań, dotkliwych szkód majątkowych oraz osobistych klienta, którego procesowo bezskutecznie reprezentował przed sądem. W postępowaniu karnym konsekwencją powyższego uchybienia może być bezwzględna przesłanka odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., zaś w postępowaniu cywilnym nieważność postępowania przewidziana w art. 379 pkt 2 k.p.c. Zasadnym jest również zarzucenie adwokatowi Józefowi Nowakowi naruszenie zasady lojalności wobec sądu, wynikającej z § 11 KEA - świadome wprowadzenie sądu orzekającego w błąd co do swojego statusu zawodowego.

2. Adw. Józef Nowak, nie respektując uchwały Okręgowej Rady Adwokackiej o zawieszeniu w wykonywaniu czynności zawodowych, naruszył również § 63 KEA, zgodnie z którym adwokat obowiązany jest stosować się do uchwał i innych decyzji władz adwokatury.
3. Adw. Józef Nowak naruszył § 19 ust. 8 KEA – adwokatowi nie wolno zgłaszać dowodu z zeznań świadka będącego adwokatem lub radcą prawnym w celu ujawnienia przez niego wiadomości uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu.
4. Zgodnie z § 17 KEA – adwokat, mając zagwarantowaną przy wykonywaniu czynności zawodowych wolność słowa, powinien zachować umiar, współmierność i oględność w wypowiedziach, zarówno wobec sądu i organów państwowych, jak wobec dziennikarzy i przedstawicieli mediów, tak aby nie uchybić zasadzie godności zawodu. Adwokat występując wobec mediów powinien formułować swoje wypowiedzi w sposób wyważony, dbając zarówno o treść, jak i formę wypowiedzi. Adwokat Józef Nowak w udzielonym wywiadzie, używając określeń pejoratywnych pod adresem strony przeciwnej czy też mogących zawierać znamiona pomówienia, uchybił godności zawodu i naruszył wyżej wskazany § 17 KEA. Nadto należy zwrócić uwagę na zasadę wyrażoną w § 18 ust. 3 KEA, która zakazuje adwokatowi wykonywania roli rzecznika prasowego swojego klienta. Jak stwierdził Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury w orzeczeniu z dnia 22 września 2002 r., WSD 34/01: „Jest dobrym obyczajem, aby adwokat występujący w sprawie sądowej nie komentował jej przebiegu i towarzyszących postępowaniu okoliczności.” Zatem oceniając zachowanie adwokata Józefa Nowaka podnieść należy, że naruszył on § 1 ust. 3 oraz § 17 i § 18 ust. 3 KEA, jeśli się zważy, że dobry obyczaj adwokacki

nakazuje umiar i dystans w publicznych wypowiedziach i szczególną dbałość o kulturę słowa.

5. Adwokat Józef Nowak naruszył § 23b i § 23 KEA - adwokatowi nie wolno proponować usług potencjalnym klientom w formie oferty skierowanej do osób, które uprzednio nie wyraziły takiego wyraźnego życzenia. Adwokata obowiązuje zakaz korzystania z reklamy, jak również zakaz pozyskiwania klientów w sposób sprzeczny z godnością zawodu. Zarówno wypowiedzi adwokata Józefa Nowaka zawarte w opisywanym w zadaniu wywiadzie, jak i informacja dotycząca prowadzonych spraw frankowych zamieszczona na jego stronie internetowej, mogą stwarzać wrażenie, że stanowią zaproszenie adresowane do szerokiego kręgu osób do korzystania z usług jego kancelarii („oferta świadczenia pomocy prawnej skierowana do osób, które uprzednio nie wyraziły takiego wyraźnego życzenia”).
6. Za niezgodne z § 23 KEA, pozostające w sprzeczności z godnością zawodu, uznać należy pozyskiwanie klientów przy okazji współpracy o charakterze pro bono (charytatywnym) z innymi podmiotami. W opisanej sytuacji, gdy adwokat Józef Nowak łączył współpracę z Rzecznikiem Konsumentów z wykonywaniem zawodu adwokata i przyjmowaniem spraw od osób uczestniczących w postępowaniach z udziałem Rzecznika, naruszył wyżej opisaną zasadę, a nadto zachodziła możliwość naruszenia także § 46 KEA poprzez reprezentowanie osób, których interesy mogły okazać się sprzeczne. Nie można wykluczyć, że stanowisko Rzecznika Konsumentów może pozostawać w sprzeczności ze stanowiskiem jednocześnie reprezentowanej strony (konflikt interesów).
7. Całokształt wyżej wymienionych naruszeń stanowi jednocześnie naruszenie § 1 ust. 2 KEA, zgodnie z którym naruszeniem godności zawodu adwokackiego jest takie postępowania adwokata, które mogłoby go poniżyć w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu.